

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

PÁLYÁZAT ERDÉSZETI ÖSZTÖNDIJRA.

Az Országos Erdészeti Egyesület „Bedő-Albert-alapítványá”-ból pályázatot hirdet egy 800 koronás ösztöndijra.

Az ösztöndíj az Országos Erdészeti Egyesület tagsági kötelekezésben álló magyar erdőtiszték és erdészeti altiszték olyan szegénysorsu, szorgalmas és jó előmenetelű fiai számára alapított, kik az erdészeti pályára készülnek s szaktanulmányaikat a selmeczi m. kir. erdészeti főiskolán szándékoznak végezni.

A kiírt pályázatban tehát részt vehet minden erdészeti pályára készülő, középiskolákat végzett, vagy a selmeczi m. kir. erdészeti főiskola rendes hallgatói közé tartozó ifju, ha 1. kimutatja, hogy atyja mint erdőtiszt vagy erdészeti altiszt, erdészeti szolgálatban áll vagy állott, s mint ilyen az Orsz. Erdészeti Egyesületnek első belépésétől kezdve állandóan és legalább öt év óta tagja, vagy ha elhunyt, legalább öt éven át haláláig tagja volt s tagsági kötelezettségének mindenben eleget tett; 2. ha hitelesen igazolni képes, hogy szülei sem elegendő vagyonnal, sem elegendő jövedelemmel nem bírnak arra, hogy öt tanulmányai végzéséig kellő anyagi ellátásban részesíthessék; 3. ha hiteles orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy ép és egészséges testi szervezettel s különösen hibátlan látó- és halló-érzéssel bír; 4. ha az érettségi vizsgát valamelyik középiskolában jó sikerrel letette s amennyiben már a selmeczi m. kir. erdészeti főiskola rendes hallgatói közé tartozik, egyszersmind az ott eddig megtartott vizsgákat is a rendes hallgatók számára előírt összes tantárgyakból jó sikerrel kiállotta s mindezeket eredeti érettségi bizonyítvánnyal s illetve a selmeczi erdészeti főiskola bizonyítványával igazolja.

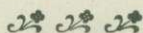
A bélyegtelen folyamodványok ezen feltételeknek megfelelően felszerelve f. é. augusztus 15-éig az Orsz. Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) terjesztendők be. Az ösztöndíj a folyamodók közül a legérdemesebbnek ítéltetik oda s a selmeczi erdészeti főiskolára történt beiratkozás után egyenlő havi részletekben f. é. október hónap 1-től kezdve tétetik folyóvá.

Az ösztöndíj élvezője köteles a főiskolai hallgatók összes tanulmányutain résztvenni; a tanulmányutak költségeire az ösztöndíj megfelelő részét az egyesület visszatartja és csak az utazás alkalmával szolgáltatja ki.

Az ösztöndíjat az elnyerő tanulmányának teljes befejezéséig élvezi, s csak akkor veszti el, ha a félévi vizsgákon a rendes hallgatókra nézve kötelező vizsgát egy vagy több tárgyból letenni indokolatlanul elmulasztja, vagy a vizsgákon egy vagy több tárgyból ki nem elégitő osztályzatot nyer, avagy az egyik féléven át hallgatott kötelező tantárgyakból nyert jeles és jó osztályzatai együttvéve az összes osztályzatok 60%-át el nem érik, vagy végül, ha erkölcsi magaviselete bármi tekintetben kifogás alá esik. A tanulmányutakról való, kellően meg nem okolt elmaradás, az utazás céljaira visszatartott összeg megvonásával sújtatik, ismételt esetben pedig szintén az ösztöndíj megvonásával jár.

Budapest 1912 július hó.

A titkári hivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

A szklenófürdői Wilckens-émlék. A selmeczbánya-szklenói ut mellett, juharfacsoport árnyékában, félig-meddig elfeledve állott hosszú évtizedeken keresztül az igénytelen külsejű, mohos kötuskó, melynek származása és célja felől sokáig vajmi kevesen tudtak valamit. Csak a geletinai kincstári erdőgondnokság vezetője s a zsarnóczai erdőhivatal néhány tisztviselője ismerte közelebből ezt a szerény emléket, melynek kőbevéselt betűit belepte a moha és zuzmó, s az utas, aki Szklenófürdőt felkereste, errejártában aligha vette észre a rozzant kerítés mögött meghúzódó szürke szikladarabot.

Amint több helyen fel van jegyezve, ezt az emlékkövet *Wilckens Henrik Dávid dr.* erdésztanár hallgatói állították mai helyére, ezzel fejezve ki lelkes tiszteletüket a nagy mester iránt,*) ki őket

*) *Vadas Jenő*: „A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője“.

leendő pályájukra oly kiváló szakértelemmel és odaadó buzgalommal készítette elő.

A felfelé keskenyedő, faragatlan kötömb hátlapján az elmálás folytán már elmosódott, német nyelvű, vésett felírás található, melynek szövege azonban, minthogy a kötömb egyes darabjai az idők folyamán letöredezték és elkallódtak, a maga teljességében ma már nem állapítható meg, úgy hogy az egyenként nagynehezen kibetűzött szavakat nem sikerült értelmes mondatba összefoglalni. Wilckens neve azonban, és a „Schemnitzer Forstinstitut“ cím többek közt világosan megállapítható, ami a régi közlésekben ismertetett emlék azonosságát kellőképen bizonyítja.

Minthogy ennek a hazai szakoktatás története szempontjából nevezetes emlékek legujabban történt jókarbahozatala a Wilckensről való megemlékezést időszerűvé teszi, álljanak itt a kiváló tanárról a következő adatok: **)

Wilckens Henrik Dávid dr., ki a braunschweigi Wolfenbüttelből származott, mint a selmeczbányai cs. kir. bányászati akadémián szervezett erdészeti tanszék *első* tanára, 1809 február 12-én tartotta meg ünnepélyes megnyitó előadását. Mint korának egyik legképzettebb szakembere, avatott kézzel fogott hozzá nehéz feladata megoldásához, s az eredmények, amelyeket elért, valóban méltók voltak az emelkedett színvonalu szellemi munkához, a férfias önérzethez s a szívós kitartáshoz, melylyel a jeles tanár az ő szilárd elveinek mindenkor érvényt tudott szerezni. Nem egyszer kellett kemény csatát vívnia ellentétes áramlatokkal, nem egyszer forgott állása is veszélyben vaskövetkezetességéért, de végre is minden harcából győzedelmesen kerül ki, mert rajongó szakszeretetén, igazi önzetlenségén és nagy szellemi erején nemcsak az apró intrikák törtek meg egymásután, hanem a felsőbb intéző körök némely önkényes törekvései.

Wilckens, bár az összes erdészeti szaktantárgyakban teljesen otthonos volt, sőt mint orvostudor és jeles matematikus még ezenfelül is széleskörű tudományos képzettséggel bírt, legszívesebben az „erdőmivelés tanárának“ szokta volt magát

**) *Vadas Jenő* magánközlései és „A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője“ című műve nyomán.

nevezni, s az erdészetnek ezt az ágát művelte a legnagyobb előszeretettel. Miután nagy fáradsággal kieszközölte, hogy a szklenói és repistyei kamarai erdők tanulmányi czélokra az akadémia erdészeti ágazatnak (Forstinstitut) bocsáttassanak rendelkezésre, a nevezett birtokokra vonatkozó erdőrendezési munkálatokat is végrehajtotta (közel 20 ezer forint költséggel!) s ettől fogva ezen erdők szakszerű kezelésének irányítása képezte legkedvesebb foglalkozását, s ezen a tanulmányi területen vezette be hallgatóit is az akkori kor színvonalán álló gyakorlati ismeretekbe. Így nyílt alkalma gyakorlatilag is érvényt szerezni azoknak a tanoknak, amelyeket mint lelkes erdőművelő a kathedráról hirdetett. Hogy hallgatói megértették tanáruk önzetlen törekvéseit s hálával fizették meg buzgólkodását, annak szép bizonyítékát szolgáltatja a szklenói emlékkő, mely, bár külsejére nézve szerény, létrejöttének körülményeit tekintve mégis mély erkölcsi jelentőséget rejt magában.

Huszonnégy esztendei kemény munka után, melylyel *Wilckens* hazánk erdészetének ügyét szolgálta, megtört a nagy munkaerő, s az első magyar erdésztanár, kinek tevékenysége egy egész tanári kar munkakörét felölelte, a nagy szervező, ki az erdészet tanításának a régi bányásztanintézeten önállóságot és tekintélyt vivott ki, 1832 május 25-én örökre lehunyta szemét.

*

A szklenói *Wilckens*-emlék és közvetlen környezete a folyó év tavaszán jókarba helyzetetett. *Vadas* Jenő miniszteri tanácsos, főiskolai tanár utánjárásának és *Muzsnay* Géza m. kir. főerdőtanácsos lelkes készségének köszönhető, hogy az egyszerű köemlék mellső lapját ma már aranybetűs fehér márványtábla disziti a következő felirattal:

„*Wilckens* emlékének!”

Az emlék mögött három faragott kőpad foglal helyet és nyújt pihenőt az árnyékos juharcsoport alatt, melyet néhány vörösfenyővel együtt, minden valószínűség szerint *Wilckens* idejében ültettek. Közel ide gyertyánfacsoport áll, faragott kőasztallal és kőpadokkal. A facsoportok körüli sík terület, melynek egyenetlen felületét még nemrég hiányos gyeptakaró borította, ma szépen szentesítve van s hengerelt mészkőtörmelékekkel borítva. Az egész teret csinos léczkerítés veszi körül, úgy hogy a régi kép egészen

megváltozott s a mostani, parkszerű részlet a szemlélőre a legjobb benyomást teszi.

Ezt a helyet az idén május 31-én a selmeczbányai erdészeti főiskola III. éves erdőmérnökhallgatóinak tanulmányuton lévő csapata is felkereste tanárai vezetése alatt. Abból az alkalomból kifolyólag, hogy az emlékkőben márványtábla helyeztetett el,

Wilckens-emlék.

s hogy Wilckens halálának az idén van 80 éves évfordulója, Vadas Jenő miniszteri tanácsos, főiskolai tanár a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal képviselői és a főiskolai hallgatók jelenlétében ünnepélyes emlékbeszédet mondott, melynek kíséretében az ujjonnan felavatott emléket megkoszorozta. A kegyeletes hangulatban végighallgatott ünnepi beszédben röviden vázolta Wilckens életét, tömör vonásokkal ecsetelte a kitűnő férfiú jellemét, meleg

szavakkal emlékezett meg nagy szakszeretetéről, tiszteletteljes elismeréssel adózott kiváló szellemi képességeinek, a hála hangján szólott nagy érdemeiről s végül, amit hallani mindnyájunknak a legjobban esett: általános lelkesedés közben emlékezett meg arról, hogy Wilckens, bár származására nézve német, érzelmeiben és felfogásában igaz, jó magyar hazafi volt. Nemcsak kötelességtudásból, hanem őszinte ragaszkodásból és szeretetből szolgálta azt az új hazáját, melynek szellemi életében uttörő munkára volt hivatva!

Szinte önkéntelenül törtek elő a szivekből Vadas szavai után a himnusz ihletett hangjai, melyek méltó befejezését képezték a hangulatos szónoklatnak. Ezután *Muzsnay* Géza főerdőtanácsos, a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke emelt szót, megköszönve a főiskola hozzájárulását az emlékhely ünnepélyes ujjáavatásához, s szerényen visszahárítva magáról az e körül szerzett érdemek elismerését *Vadas* Jenőre, kinek buzgólkodása szerinte az elért eredmények főforrása volt.

Amikor a Wilckens-emlékre Szklenőfürdőre utazó szakértésaink figyelmét felhívjuk, egyszersmind ez uton is kifejezzük elismerésünket *Bertram* Albertnek, a geotekni m. kir. erdőgondnokság vezetőjének, ki az emlékhely átalakítását közvetlenül vezette, s kinek ügyes keze és jó izlése kellő biztosítékot szolgáltat arra nézve, hogy Wilckens köve a jövőben is méltó környezetben fogja hirdetni a jeles férfiú emlékét.

Fekete Zoltán.

Borsod, Gömör, Heves megyék Erdészeti Egyesülete folyó évi június hó 17-én tartotta évi rendes közgyűlését Miskolcson, a vármegyeház dísztermében.

Jelenvoltak az egyesület tisztikarából: *Gesztes* Lajos elnök, *Mitske* Gusztáv titkár és *Szénássy* Béla pénztáros; továbbá *Bobok* Tivadar, *Fábián* Béla, *Fischl* József, *Kostenszky* Pál, *Kellner* Viktor, *Okolicsányi* Lajos, *Tornay* Gyula, *Zachár* István választmányi tagok; *Csoma* Gusztáv, *Gründl* Gyula, *Kachelmann* Walter, *Kovács* Gusztáv, *Merényi* Gyula, *Nemes* Károly, *Pauks* László, *Peiszerle* Pál, *Sándor* Imre, *Stecher* Xavér, *Szontagh* Andor, *Visnyovszky* Ferencz, *Wächter* Gyula, *Wolfrám* Sándor rendes tagok.

Elnök a megjelenteket üdvözlőlvén, az ülést megnyitja. Titkár bejelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter önnagyméltóságát a

Baranya-, Somogy-, Tolnamegyei Erdészeti és Vadászati Egyesületet, valamint a Szepesvármegyei Erdészeti Egyesületet *Zachár* István kir. erdőfelügyelő, az Országos Erdészeti Egyesületet *Gesztes* Lajos érsekuradalmi erdőmester ugyyszintén az Arad-, Temes-, Déva-, Lugosvidéki Erdészeti Egyesületet, Dobsina r. t. várost *Kellner* Viktor városi erdőmester és *Steiner* Gyula magpergető czéget *Vächter* Gyula igazgató képviselik.

A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után, *Mitske* Gusztáv titkár ismertette az egyesületnek mult évi működését.

Az egyesület a három vármegye összes erdőbirtokosaihoz ismételt felszólítást intézett az egyesületbe való belépésre; a vadászati törvény revíziója érdekében felirattal járult a földmivelésügyi miniszterhez; pályadíjat tűzött ki a főiskolai hallgatók részére egy szabadon megválasztott tárgyú szakértekezletre, továbbá egy általános pályázatot a bükkfa feldolgozását tárgyaló szakmunkára.

Jelenti továbbá, hogy az O. E. E. tavaly elhunyt elnökének, losonczy báró Bánffy Dezsőnek emlékét az egyesület jegyzőkönyvileg megörökitette.

Tudatja, hogy alapító tagul hisnyói Heinzelmann Alfréd liczei (Gömör m.) földbirtokos lépett be, rendes tagul megválasztott *Rákosi* Viktor Jolsva városi erdőmérnök, kilépésüket bejelentették *Terray* Lajos kincstári orvos és *Biók* Zoltán.

A titkár jelentésének tudomásul vétele után *Csoma* Gusztáv hercegi főerdőmérnök felolvasta a pénztárvizsgáló bizottság jelentését, melynek alapján *Szénássy* Béla pénztárosnak a felmentvény megadatott.

Ezután a pénztáros ismerteti a pénztár állását, mely szerint az egyesület vagyonának az állása a folyó év január hó 1-jével a következő:

Pénztári maradvány 1911-ről	6877 korona 78 fillér.
Uj bevétel 1912-ben	509 „ — „
Összesen	7386 korona 78 fillér.

Összes kiadás volt ugyanezen ideig 439 korona 02 fillér, minél-fogva az egyesület jelenlegi vagyona 7772 korona 72 fillért teszen.

Ismerteti továbbá az egyesület hivatalos lapjának vagyoni

helyzetét, végül bemutatja az egyesület oklevelének tervrajzát, melynek sokszorosítását a közgyűlés elhatározza.

Áttérve a pályamunkákra, titkár jelenti, hogy a főiskolai hallgatók részére kitűzött pályadíjat *Plenczner* Frigyes IV-ik éves erdőmérnök hallgató a bükkfa ipari feldolgozását tárgyaló értekezésével, míg a 200 koronás pályadíjat *Ondrejkovics* Titusz városi erdőm. gyakornok. „A bükkfa feldolgozása“ című munkájával nyerték el.

A tárgysorozat szerint az idei szélöntések tárgyalása kerülén sorra, a titkár jelenti, hogy a beérkezett jelentéseket és tudakozódásokat három csoportra lehet osztani, nevezetesen felmerült azon kérdés, vajjon mi módon lehetne a későbbi szélöntéseknek gátat vetni, illetve ellenük sikerrel védekezni, továbbá miként értékesíthetők legelőnyösebben az idei szélkárokhöz hasonló nagyobb mérvű csapások alkalmával feldolgozott famennyiségek, végül mily befolyással vannak azok a munkabérekre, miként lehetne ezeket szabályozni s a gyors feldolgozáshoz szükséges munkarérőt biztosítani. Beható eszmecsere után, tekintve a tárgy rendkívüli fontosságát, a közgyűlés az egyesület körébe tartozó és a szomszédos vármegyékben előfordult szélöntések ismertetését s a felvetett kérdések megvitatását egy hét tagú bizottságra ruházta, megbizván azt az ügyek tanulmányozásával s az erről szóló jelentéssel.

A jövő évi közgyűlés helyéül *Eger* városa lőn megjelölve, idejének megállapítása a választmányra bízott.

Végül a közgyűlés gróf *Serényi* Béla földmívelésügyi minisztert, *Podhradszky* András Coburg hercegi erdőigazgatót, az egyesület megalapítóját — akit egyszersmind egyhangulag örökös tiszteletbeli elnökévé választott meg —, továbbá borhi *Borhy* György I. alelnököt táviratilag üdvözölte, ezután a közgyűlés berekesztést nyert.

Országos Méhészeti Kongresszus. Folyó évi augusztus hó 18—19-én Kolozsvárt tartják meg az V. Országos Méhészeti Kongresszust, melyen Erdély különleges méhészeti viszonyait, a méhlegelő javítását, a méhbetegségeket, a méhészeti törvénytervezetet, a méhtermékek vám- és forgalmi védelmét, a hazai méhanyag nemesítését, végül a méhtermékek feldolgozását és értékesítését

fogják tárgyalás alá venni. A kongresszus méhészeti kiállítással is kapcsolatos. Egyes méhgazdaságok megtekintése mellett a résztvevők a *Zichy-barlangba*, a *tordai hasadékba* és a *marosujvári sóbányába* terveznek kirándulásokat.

A kongresszuson résztvenni szándékozó méhészek a kongresszus főtitkáránál (dr. Balázs Ferencz Kolozsvár, Mészáros-u. 3. sz.) folyó évi augusztus hó 10-éig jelentkezzenek s egyben a 2 koronát kitevő tagsági díjat — melyért tagsági jegyet és jelvényt kapnak — ugyanazon címre küldjék be. Aki mérsékelt áru vasuti jegyre és elszállásolásra tart igényt, ezt a szándékát a kiállítási irodának augusztus hó 5-ig jelentse be.

Halálozás. *Spotkovszky* József ny. erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja (Zsolna) elhunyt. Béke hamvaira!

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Alberti* János m. kir. segéd-erdőmérnököt Fehértemplomból a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Sajóvelezdre és megbizta a Borsod vármegyében ujonnan szervezett Bánvölgyi m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter kinevezte az állami erdőtiszték összesített közös rangsorozati létszámában *Wehofer* Mihály, *Mauksinszky* Gyula, *Ponner* Nándor, *Daum* Alfréd, *Schillinger* Béla, *Jurovich* Ottó, *Wisnyovszky* Ferencz, *Sóbó* Nándor, *Hreblay* László és *Lotterhof* Márton erdőmérnökgyakornokokat erdőmérnökjelölteké.

.

A Szab. Osztrák-Magyar Államvasutársaság igazgatósága *Erlie* János, *Pető* János, *Sessler* János és *Suda* János erdőmérnökgyakornokokat végleges minőségi segéderdőmérnökökké nevezte ki.

